

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شرح حال و آثار

سید العلماء مرحوم حجّت الاسلام والمسلمین

سید یوسف موسوی صفوی

دائرة المعارف ایران و هند

رایزنی فرهنگی سفارت جمهوری اسلامی ایران - دهلی نو

۲۰۱۱ میلادی

باسمه تعالی

شرح احوال و آثار

سید العلماء مرحوم حجت الاسلام والمسلمین سید یوسف الموسوی صفوی

حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای سید یوسف الموسوی النجفی معروف به آقای بدگام، یکی از علمای برجسته و نابغهی کشمیر بوده‌اند. سلسله نسبی ایشان با سی و هفت واسطه به حضرت امام موسی الکاظم (ع) منتهی می‌شود. ایشان از نسل سادات موسویه صفویه به واسطه قطب ربانی غوث صمدانی سید محمد اصفهانی معروف به میر شمس‌الدین عراقی «رحمه الله علیه» بود. دکتر اکبر حیدری در تالیف خود تاریخ تولد ایشان را سال ۱۳۲۲هـ.ق دانسته‌اند اما برخی دیگر از محققان ۱۳۱۵هـ.ق را سالروز تولد ایشان می‌دانند.

آقا سید یوسف تحصیلات اولیه خود همچون قرآن کریم و علوم دیگر را نزد پدرش فرا گرفت، پدر ایشان سلمان التقی^۱ آغا سید محمد، نخستین فارغ التحصیل مدرسه الواعظین و حوزه علمیه سلطانیه لکهنو بود. حضرت آیت الله العظمی آقای سید محمد کاظم طباطبائی یزدی (قُدس سره) در اجازه و تقریظ خود درباره ایشان چنان می‌نویسد:

”لَقَدْ وَقَّفْتُ عَلَى مَا نَظَرَ بِهِ مِنْ جَمِيلِ الْأَثَرِ وَعَظِيمِ
الْمَهْمَةِ وَمَا أَسَدَى بِهِ لِلدِّينِ مِنْ جَسِيمِ الْخِدْمَةِ السَّيِّئِ

السَّنَدُ لَا وَحْدَ وَ الْمُنَادَى فِي نَدَى الْعُلُومِ عَلَى أَنَّهُ الْعَلْمُ
 الْمَفْرَدُ الْعَلْمُ الْخَافِقُ وَ الْعَيْلَمُ الْاَفِقُ صَاحِبُ الْمَآثِرِ وَ
 الْمَفَاخِرِ سَلْمَانُ التَّقِيُّ وَعَمَّا رُ الْمَسَاجِدِ وَابُوذَرِي
 الْمَنَابِرِ شَرِيفُ الْاَشْرَافِ وَ مُنِيفُ النَّسَبِ مِنْ بَنِي عَبْدِ
 مَنَافٍ جَدُولُ بَحَارِ الْحِكْمَةِ وَ دَوْحُ شَجَرَةِ الْعِصْمَةِ السَّدِّ
 الْمَجْدُ الْمَوْلَى اللُّوزَعِيُّ الْاَلْمَعِيُّ الْحَاجُّ السَّيِّدُ مُحَمَّدُ
 الْمَوْسَوِيُّ الصَّفْوِيُّ الْكَشْمِيرِيُّ نَشَرَ اللهُ عَلَى الْمُتَدَيِّنِينَ
 ظِلَّ بَرَكَاتِهِ"

ایشان در سال ۱۳۵۳ ه.ق به منظور تکمیل تحصیلات خود، عازم عتبات
 عالیات شد، وی در این خصوص می نویسد:

"همانا این حقیر ب بضاعت کثیر الاسائته والاضاعته
 بعد از آن که شطر از زمان بعد وفات مرحوم مبرور
 خلد مقام حجة الاسلام والد ماجد قدس سره در تحصیل
 علم واستفاده در محضر اساتید عظام از فقهاء اعلام و
 حجج اسلام قدس الله اسرارهم و کثر امثال م در جوار
 آستان ملائک پاسبان باب مدینه العلم صرف نموده"

شایان ذکر است که ایشان پنج سال در نجف اشرف و در جوار مرقد
 مطهر حضرت امیر المومنین(ع) از محضر علماء بزرگ چون آیت الله
 العظمی ابو الحسن اصفهانی الموسوی، آقای شیخ ضیاء الدین العراقي،
 آیت الله حسین طباطبائی قمی، آقای شیخ محمد اصفهانی، آقا میرزا
 ابوالحسن مشکینی وغیره... کسب فیض نمود، علمای بزرگ زمان چون
 آیت الله آقای ابراهیم الحسینی شیرازی، آیت الله العظمی آقای
 بروجردی، آیت الله العظمی آقای محسن الحکیم، آقا سید محمود
 الحسینی شیرازی و شیخ محمد کاظم و آیت الله آقای شیرازی و آقای

جمال الدين الموسوى گلپایگانی، آیت الله ابوالحسن الموسوى اصفهانی، آقاي حسين طباطبایي قمی، آیت الله ضیا الدين العراقی، آیت الله سيد محمود الحسينی الشاهرودی (رضوان الله عليهم) ایشان را مورد تائید دانسته، برایشان اجازاتی نوشته اند، که به شرح زیر می باشد:

حضرت آیت الله ابو الحسن الموسوى اصفهانی چنین می نویسد:

"وكانَ جنابُ العالمِ العامِلُ و الفاضِلُ الكاملُ
سؤاله السادات العظام الزكى التقى والصفى النقى السيد
يوسف الموسوى الصفوى الكشميرى دامت توفيقاته من
جُمَلته مَنْ سَمى فى تحصيل مراتب العلميه و تكميل
مدارج الروحانيه مُتمسِكاً بحبلِ الله المتين مُعتكِفاً فى
جوار اميرا المومنين عليه السلام و استفاد من الاساطين و
حضر مجلس بحثى برهه من الزمان حتى صار بحمد الله
من العلماء العاملين ونال $\text{F}\theta$ ö ä ö من
الفضل والرشاد مقروناً بالصّلاح والسّداد"

و جناب آقاي حسين طباطبایي قمی (ره) چنین می نویسد:

"جناب السيد العالم الفاضل عمده الافاضل العظام مُروج
الاحكام مُبين الحلال و الحرام عِمادُ الاسلام السيد
الصفى السيد يوسف الموسوى الصفوى الكشميرى
دامت تائيد اته ممن صرف شطراً من عمره الشريف فى
تحصيل العلوم الدينيه والا حكام الشرعيه فى جوار باب
مدينة العلم امير المومنين صلوات الله عليه وكان من ال
الصّلاح و السّداد"

آیت الله آقا ضیاء الدين العراقی طاب ثراه چنین می نویسد:

«العالم العامل سلالة السادات ا لعظام مُرَوِّج الاحكام
 ملاذالا نام التقى الصفی السید یوسف الموسوی الصفوی
 الکشمیری دامت تائید اته مِمَن هاجر الی النجف
 الاشراف زاده الله شرفا علی شرف فجدّ فی تحصیل
 العلوم الدینیة وتکمیل المعارف الاهیة و استفاد من
 محاضر الا ساطین حتّی صارَ من العلماء العاملين وبلغ
 مرتبةً من الفضل والرّشاد مقروناً بالصّلاح والسّداد»

علاوه بر این، تعدادی از علماء دیگر هم ایشان را اجازه مرحمت فرموده
 اند:

آیت الله آقای سید محمود الحسینی الشاهرودی طاب ثراه در اجازه خود
 چنین نوشته است: «جناب مُستطاب عُمدہ الافاضل و فخر المُشتغلین نقه
 الاسلام و کُهِف العلماء آقای آقاسید یوسف موسوی النجفی دام ظلّه از
 قبل احقر مجاز و ماذ و نند در تصدی امور حسبیّه و تولیت اوقاف عامه و
 صرف سهم امام عجل الله فرجه در تائید این دین حنیف خصوصاً در
 تربیت اهل علوم دینیّه از معلمین و مُتعلّمین بشرط آن که احتیاط راطریقّه
 خود قرار دهند کما اینکه جناب مشار الیه مجاز ند که روایت کنند از
 کُتب اربعه و مجامع ثلاثه و آنچه یصحّ لی روایت بطرقی المُنْت یه الی
 مشایخی العظام»

این اجازات و اسناد در کتاب‌های «ایقاظ العباد» و «ازالۀ الشبهات»
 موجود است. افزون بر این، حضرت آیت‌الله الحکیم و آغا بزرگ
 طهرانی (ره) را در خصوص شخصیت ایشان مطالبی را تحریر نموده اند
 که در کتاب ازالت الشبهات وجود دارد.

ایشان پس از بازگشت از نجف به موطن خود کشمیر با مسائل گوناگونی مواجه شد که خود در کتاب «ایقاظ العباد» مفصلاً به آن اشاره کرده است. علاوه بر این، ایشان انجمن موسوی را که توسط برادر بزرگترش بنا شده بود، با توجه به نیازهای زمان، توسعه داد و با نام «انجمن شرعی شیعیان» نامگذاری کرد. هدف این انجمن اجرای اهداف و مقاصد امور دینیه و ترویج احکام شرعی بود.

انجمن فوق الذکر در سال ۱۳۶۹ هـ.ق تاسیس شد و در ۱۷ ربیع الاول همان سال، هم زمان با ولادت با سعادت پیامبر عظیم الشان «مدرسه باب العلم» نیز احداث گردید.

ناگفته نماند که آقا سید یوسف علاوه بر تبلیغ دینی و ترویج فرهنگ اهل بیت (ع) اقامه جماعت و چاپ و نشر معارف و کتب دینی، اوقات خود را برای تدریس و آموزش طلاب می‌گزراند. ایشان کتاب‌های چون الاستبصار، من لا یحضره الفقیه، شرح لمعه و قوانین را برای طلاب علوم دینی تدریس می‌کرد.

امروز تعداد قابل توجهی از مدارس و حوزه‌های دینی در کشمیر به حوزه علمیه باب العلم وابسته‌اند. برخی از آن مدارس به شرح زیر است:

۱. جامعه باب العلم مدرسه شرعیه چونده پوره
۲. مدرسه بمنه
۳. مدرسه میرگند
۴. مدرسه گوجره
۵. مدرسه سوندی پوره
۶. مدرسه یارسترو

۷. مدرسهٔ مام گند
۸. مدرسهٔ دلنه
۹. مدرسهٔ ماگام
۱۰. مدرسهٔ میربحری
۱۱. مدرسهٔ سونه پاه
۱۲. مدرسهٔ اسکندرپوره
۱۳. و .....

هزینه های این مدارس از موقوفات تامین می شد، علاوه بر این، چهارده مدرسه در منطقه پونچ (ایالت کشمیر) که توسط مولانا سید خادم حسین جعفری گورسائی تاسیس شده بود با پشتیبانی حجت لاسلام والمسلمین حاج آقای سید یوسف موسوی صفوی اداره می شد. همچنین نقل شده است ایشان که برای طلاب هندی مقیم در نجف شهریه ارسال می نمود و حتی برای طلاب مناطق کارگل «دارالاقامه‌ای» ساخته بود.

درخور ذکر است که طلاب و شاگردان زیادی در حوزه علمیه باب العلم توسط این عالم فرزانه تربیت یافتند، اسامی برخی از این افراد به شرح زیر می باشد:

حجت الاسلام والمسلمین آقای سید محمد باقر الموسوی الصفوی دام ظلّه

آقای فاضل سید محمد الموسوی (مرحوم) مهواره

آقای فاضل سید ابراهیم الرضوی (مرحوم) مهواره

مولانا مولوی عبدالسبحان مرحوم اورینه (امام جمعه و جماعت)

السید محمد کاظمی (انیس کاظمی)

مولانا الحاج محمد طالب بیگ ریشی پورہ

مولانا الحاج آقا سید خادم حسین الموسوی اچھ گام

حجت الاسلام آقای سید محمد فضل اللہ الموسوی الصفوی

حجت الاسلام آقا السید محمد حسین الموسوی مرحوم

آقای سید محمود الموسوی (وزیر سابق دولت کشمیر)

حجت الاسلام آقای السید حسن مصطفی الموسوی

مولانا آقای سید احمد الموسوی بدگام

مولانا سید احمد الموسوی پاتہ واو

آقای سید محمد رضا رضوی ریشی پورہ

مولانا محمد مقصود غازی بدگام

الحاج آقا سید مُرتضیٰ (قمی) موسوی بدگام

مرحوم حکیم سید مہدی سابقہ ایم ایل اے

حجت الفاضل آقا السید یوسف الموسوی پاتہ واو

آقا سید محمد یاسین رضوی مہوارہ

کیم شوکت حسین مہوارہ

سید محمد جواد رضوی مہوارہ

آقای سید ابولحسن موسوی مہوارہ

راجہ حسن علی خان ترال (امام جمعہ و جماعت)

مولوی غلام حسین شیخ چھاتر گام

غلام علی و سید حسین مدنی نوگام (امام جمعه و جماعت)
مولوی غلام حسین گونچ هی پوره
مولوی یوسف گامدو (امام جمعه)
مولوی محمد ابراهیم ترکول بل
آغا سید حامد حسین موسوی ماگام
مولانا سید محمد حسین موسوی و حکیم سید جعفر الموسوی گزند
کلان
ایم مقبول وانی - A.C. لک هری پوره
آغا سید جعفر بلتی و آغا سید اصغر الموسوی بلتی
آغا سید عباس صاحب چونده پوره
محمد اسلم صاحب یوپی
غلام علی تهوکر چونده پوره
سید خادم حسین کاظمی چونده پوره
غلام احمد خان عرف محمد شفیع خان نجلوالحال باغبانپوره
مرحوم اصغر علی دھوبی بدگام، مولوی غلام احمد میر کانلو
وغیره...

حضرت امام خمینی (ره) و آقای سید یوسف (طاب ثراه)

زمانی که حضرت امام خمینی (ره) از ایران تبعید شدند و در شهر نجف اشرف اقامت داشتند، آقای مرحوم سید یوسف، از امام راحل (ره) برای سفر به هند دعوت کردند.

بین امام خمینی (ره) و مرحوم سید یوسف موسوی مکاتبات صمیمانه ای وجود داشت. چنانکه حضرت امام راحل (ره) آقای مرحوم سید یوسف موسوی را به وکالت خود انتساب کرده بود و بر کتاب "سرمایه نجات" که یکی از آثار سید یوسف است یادداشتی بدین مضمون نوشته بود:

بسم الله الرحمن الرحيم

عمل به کتاب سرمایه نجات مُنتخب منهج صلاح و معراج فلاح تالیف جناب مُستطاب حجت الاسلام آقای حاج سید یوسف کشمیری دامت افاضاته که با آراء اینجانب تطبیق نموده اند مُجری و مُبرء الذمه است انشاء الله تعالی

روح الله الموسوی الخمينی

طبق فرمایش فرزند ارجمند مرحوم سید یوسف موسوی، حجت الاسلام آقای سید محمدفضل الله الموسوی الصفوی زمانی که حضرت امام (ره) در عراق اقامت داشتند و شرائط عراق عموماً به ویژه برای طُلاب علوم و علماً اعلام سازگار نبود، اولین کسی که از خانواده ما به ملاقات حضرت امام رفت حجت الاسلام آقا سید محمد باقر الموسوی قبله بود-

علاوه بر این، آقای خلخالی قدس سیره نماینده مرحوم آیت الله البروجردی طاب ثراه (در عراق) ذکر خیر حضرت آقای مرحوم یوسف موسوی در محضر حضرت امام خمینی به نوعی فرمود که حضرت امام راحل (ره) از طرف خود در ماه شعبان ۱۳۸۸ هـ.ق، اجازه تصدی امور حسبیه و وکالت تامه به حضرت آقای مرحوم سید یوسف ارسال فرمودند :

متن این اجازةً بدین صورت است:

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين و الصلوة و السلام على محمد و آله الطاهرين و
لعنة الله على اعدائهم اجمعين

و بعد جناب مُستطاب سيد العلماء الاعلام و حجت الاسلام آقاي سيد
يوسف کشميري دامت برکاته مجازند در تصدّي امور شرعيه و حسبيه
که در عصر غيبت ولي امر عجل الله فرجه الشريف از مُختصات فقيه
جامع الشرايط است فله التصدّي كما ذُكر مع مراعات الاحتياط و نيز
وکیل اينجانب هستند در اخذ وجوه شرعيه از قبيل سهم مُبارک امام عليه
السلام و سهم سادات عظام کثر الله نسلهم المبارک و غيرهما و وکیل
هستند در دستگردان نمودن و اخذ اموال بقدر صلاح و مجازند در صرف
نمودن سهم سادات را بموارد مقرر شرعيه و کذاک نصف از سهم امام
عليه السلام را و ايصال نصف ديگر را باينجا نب برآ صرف در حوزه
ها مُهمه علميه و اوصيه ايده الله تعالى و سلّده بما أوصى به اسلف
الصالح من مُلازمة التقوى و التّجنب عن الهوى و التمسک بالعروة
الاحتياط في الدّين و الدّنيا و ارجو من جنابه أن لا ينساني من صالح
دعواته والسلام عليه و على عبادالله الصّالحين و اخواننا المؤمنين و رحمة
اله و برکاته

بتاريخ دهم شهر شعبان المعظم ۱۳۸۸ هـ

روح الله الموسوي الخميني

(مهر شريف)

با اين همه، لازم به ذکر است که شخصيت مورد نظر، امام را بالمشافهه
نتوانست ديد حال آنکه پس از پيروزي انقلاب اسلامي، نماينده های

زیادی چون آیت الله مهدوی کنی، رهبر معظم انقلاب اسلامی آیت الله العظمی سید علی خامنه ای و آیت الله گلزاده غفوری از ایران به کشمیر آمدند و با آقای سید یوسف موسوی صفوی ملاقات داشتند.

آثار علمی

تالیفات زیادی از ایشان به جای مانده است، برخی از آن بدین صورتند:

- (۱) وسیله النجاة به فتوای آیه الله البروجردی
- (۲) سرمایه نجاح به فتوای آیت الله البروجردی و به فتوای آیت الله الحکیم و آیت الله الخمینی (ره)
- (۳) ایقاز العباد
- (۴) مقاله های چاپ شده در مجله الارشاد
- (۵) مقاتل (مقالات ارزشمند، کتاب تحریرالمواعظ و مرقاة الایقان و غیره.....)

کتاب های که با تلاش ایشان به چاپ رسیده است:

- الف (دُرِ رِغَالِيَه در اخلاق تالیف آیت الله آقای سرکار آغا سید مهدی
- ب (ترجمه لمعه دمشقیه تالیف آیت الله آقای سرکار آغا سید مهدی
- ج (الامام المبین ترجمه مُطْفِئَتَه الحرقی^۱ تالیف آیت الله آقای سرکار آغا سید مهدی
- د (بهارستان شاهی در تاریخ کشمیر مع مُقدمه دکتر اکبر حیدری

فعالیت های فرهنگی و اجتماعی

حضرت آقا سید یوسف در امور اجتماعی و دینی بسیار فعال بود چنانچه اقدامات زیادی همچون توسعه و تجدید بنای حسینیه بدگام، ساخت و تجدید بنای حسینیه میرگند، تجدید بنای خانقاه نوربخشیه، تعمیر مسجد جامع بدگام را اهتمام داد.

اما تأسیس «مدرسه باب العلم» که یکی از مهمترین مرکز علمی منطقه کشمیر و مرکز تربیت علوم دینی برای طلاب است، با ارزش ترین اقدامی بود که ایشان انجام داد.

علاوه براین، مرحوم سید یوسف در زمان خود دادگاه عدالت شرعی را بنیان گذاشت و در این دادگاه جعفری به مسائل مردم رسیدگی می شد.

وی برای تحقق اتحاد اسلامی هم تلاش بسیاری داشت، چنانکه برای مدتی در «انجمن تحفظ الاسلام» که زیر سرپرستی فقیر غلام نبی تاسیس شده بود، مسئولیت داشت.

مولانا جلال الدین غازی میثم رحمت الله علیه قصیده ای درباره آقای مرحوم سید یوسف سروده اند که ابیاتش بدین صورت است:

ای	یوسف	مصر	سخن	ای	نور	چشم	انجمن
ای	آفتاب	علم	و فن	ای	نور	چشم	انجمن
دارم	هوای	کوی	تو	از	شهرت	گیسوی	تو
ای	قاضی	شهر	شرع	تیغ	برآن	ابروی	تو
ای	شهر	یار	ملکِ دل	تو	نایی	بعد	رسل
پیدا	شود	بر	منبرت	نور	جدت	بر روی	تو
تو	نور	دیده	مؤمنین	وی	آرزوی	مرسلین	
تو	پاسبان	ملک	دین	حقا	تو هستی	شاه	دین

جلوه نما بر منبری	بگشا ز روی دلبری
بلکه تو مثل انبیاء	بر طبق قول مصطفی(ص)
علماء‌امت در تویی	بُرنا و پیر بادت فدا
ای ناقهٔ سیار من	وی آهوی تاتار من ^۱
بگزر بزودی گام زن	بر ساق پیش شام من
ای ساربان بهر خدا	بر راه دیگر نه خطا
راه و چیزم ترک کن	شوق جدائی درک کن
بادِ بهارِ کاشمیر	داری تواین چه شور شر
در راه من آسان گذر	شاید که باشم بهره ور
از دیدن آقای من	شیرین ترین صهبای من
آن یوسف موسوی	وی بادشاه اخروی
باعزّ و نار حروی	با صد هزاران مظفّری
در دست گرفته قلمی	در بر گرفته علمی
بر دوش گرفته علمی	گوید قضای اعلمی
قائم به محراب سپید	آید به تسیحش نوید
قاری چو مثل بلبلی	شیرین نوا و دل امید
روز جمعه مثل شمع	آید به بالا در جمع
گوید کلام مصطفی(ص)	آرد خلق را در سَمَع
روز وفات ائمه(س)	وعظش ز کتبِ قیّمه
آید بگر به آسمان	جن و ملک و کُهِه و مه
بهر بلاغ نام حق	در هر دهی بهر پیک

---

^۱: این بیت سروده ی اقبال است

سایر به همراه خلق راه ^۲	شهی	بدوش	راکب
بر خاک نشسته بینش	سیرتش	فخری	الفقر و
حسن تبسم عادتش	جهان	شاه	با هیبت
قائم بهر گوش ای	ای	خاموش	غازی چرا
حق را تو مثل دوش ای	ای	هوش	بهر شهان تو
درد دلت اقرار کن	کن	اظهار	از حال خود
عالم بچشم دل بین	یقین	ملک	ای شهنشاه
نگهی که خیزم از زمین	عاجزترین	دلم	خسته
یا مثل شاخ تازه تر	بارور	نخل	مانند
بآبروی غازه ور	بران	سرو	یا چو
عالم بقران مبین	جبین	خوش	طلق لسان و
دل را قرار از علم دین	خورم	می	از فقه خوشه
سایه کنم بر طالبان	آسمان	ابر	باشم چو
باشد ز سَقِيمَ ملان	هنر	و علم	تا دامن
نور نظر جاده شود	شود	زیاد	نور دلم
آن طاقتی داده شود	فن	و علم	در شاهراه
کم است عیار کار ما	ما	بازار	دانی که در
کم یاب است معمار ما	است	گشته	تعمیر ویران
وی عنبر مکتوم را	را	مرحوم	این ملت
جانی بده معدوم را	است	خورده	پیرا یام
ازش هر کنعان دور را	را	مهجور	این شاید
نزدیک گویند دور را	کرده‌اند	دورش	یعقوب دورش

^۲: زمانی که جاده ها خوب نبود آقای مرحوم بر اسب سوار می شد و مردم با شعار لاله^۱ الا الله از ایشان استقبال می کردند-

بستند برگ و بر و ساز   که احمد شناسس باز
 تن است معری روح نی   جوید همان تکبیر باز
 لرزد ز زودش تاردل   بیرون شود از آب و گل
 جلوه دهد بر آسمان   این را زداند اهل دل
 ای قائم آل (ع)   دست گیر شو بهر خدا
 زیرا که من بیمارام   تا خسته جان یابد شفا
 دیگر بگویم یک مدعا   راه علم آسان نما
 یک جرعه بهر مصطفی (ص)   آتش بجانم زد والله
 غازی غلام مصطفی (ص)   در دامنش مثل گدا
 وز اهل بیت مصطفی (ص)   دارد امید روز جزا
 ای شاعر شیرین بیان   باشد خلیفه مر شهان
 از ذکر وصف شاه خود   بستی چرا زور بیان
 آن مصطفی (ص) شیرین سخن   وی عندلیب علم و فن
 از داغ هجر احمدین   بسته زبان اندر دهن
 چشم و چراغ خاندان   شهر و در شاه زبان
 بر منبرش شاه بیان   سرمه بصر مر مومنان
 در جاده علم و هنر   تابنده است مثل گهر
 غرق کتاب علم و دین   گویی که غواص بحر
 در طلب لعل یمن   افتاده مثل یاسمن
 در پیچ و تاب زلف خم   این عاشق غالی ثمن
 قائم بصدر انجمن   مائل به فضلش سوی من
 کس را ناید در فهم   این قصه دارو رسن
 غازی برآمد از مهر   از گلشن گلهای تر
 اشک بار و دل فگار   از مادر علم و هنر

داند جفای کار او با یوسف معمار او
نقش قمیص یوسفی دامن تار تار او
باید که باشی کوه کن در شستن داغ کهن
تا آنشار جوی شیر شیرین کند کوه و دمن^۳

درگذشت:

سرانجام این عالم ربّانی در شب دو شنبه ۱۰ اذی قعدہ ۱۴۰۲.ق برابر
با ۳۰ آگوست ۱۹۸۲م دعوت حق را لبیک گفت و به دیار باقی شتافت.

---

^۳: نقل از بحور عجم (بحر) فعلن مفاعلن فعل